

پژوهشکده آمار

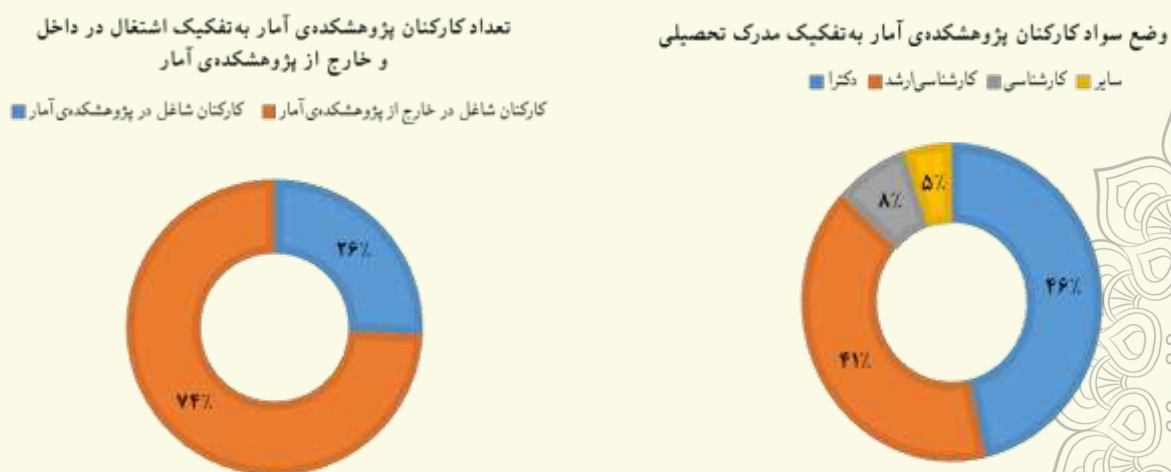
ماموریت نظام آماری کشور

تهیه و انتشار آمارهای رسمی کشور و استقرار نظام
جامع ثبت‌های آماری ایران با رعایت اصول
بنیادین آمارهای رسمی

پژوهشکده آمار به عنوان تنها مرکز پژوهشی آمار رسمی کشور به منظور پاسخ‌گویی به نیازهای پژوهشی در زمینه آمار و اطلاعات در نظام آماری کشور، با کسب مجوز از شورای گسترش آموزش عالی در سال ۱۳۸۷ تأسیس شد. پژوهشکده آمار مأموریت خود را رفع نیازهای پژوهشی و آموزشی نظام آماری ایران و تولید و گسترش مستمر دانش در حوزه آمار می‌داند.

نیروی انسانی

در سال ۱۴۰۰، در مجموع ۱۳۶ نفر با پژوهشکده آمار همکاری داشته‌اند که ۳۵ نفر از آنان را کارکنان شاغل در پژوهشکده و ۱۰۱ نفر دیگر را پژوهشگران خارج از آن تشکیل می‌دهند. از این تعداد ۴۶ درصد دارای مقطع دکترا، ۴۱ درصد دارای مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد و ۱۳ درصد دارای مدرک کارشناسی و پایین‌تر بوده‌اند. نمودارهای زیر نوع همکاری آنان را به تفکیک مدرک تحصیلی نشان می‌دهند.

طرح‌ها و فعالیت‌های پژوهشی

عناوین طرح‌های پژوهشی مورد نیاز در زمینه آماری، اقتصادی و فناوری اطلاعات هر سال توسط پژوهشکده آمار تعیین و اجرا می‌شود. در سال ۱۴۰۰ نیز ۲۵ طرح پژوهشی با همکاری پژوهشکده آمار در دستور کار قرار گرفت که ۱۱ مورد از طرح‌های پژوهشی به پایان رسیده و ۱۴ مورد از طرح‌های پژوهشی در حال انجام هستند. همچنین تألیف و ترجمه چهار کتاب و نیز تهیه ۵ گزارش تحلیلی بنا بر نیاز کشور در دستور کار این پژوهشکده قرار گرفت که فهرست هر یک از فعالیت‌های نام‌برده به شرح زیر است:

طرح‌های خاتمه یافته پژوهشی سال ۱۴۰۰

- تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید-۱۹؛
- حساب تولید شهرستان قشم؛
- ایجاد ثبت پایه جمعیت عشایر کوچنده ایران؛
- روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات شاخص‌های اصلی آمارگیری نیروی کار ایران؛

- بررسی تحولات نابرابری و فقر در تحصیل کودکان؛
- تهیه حساب موجودی سرمایه ثابت و مصرف سرمایه ثابت (قیمت جاری و ثابت) کشور ایران از سال ۱۳۵۳ تا سال ۱۳۹۵ برای بخش‌های عمده اقتصادی؛
- بررسی وضعیت عدالت در بهره‌مندی از خدمات سلامت در کودکان در طی سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۴؛
- بررسی وضعیت کار کودکان در ایران؛
- بررسی روند هزینه‌های سلامت در خانوارهای دارای کودک و نوجوان در مقایسه با سایر خانوارها (۱۳۹۰ الی ۱۳۹۶)؛
- شناسایی شاخص‌ها و شکاف اطلاعاتی مرتبط با کودکان در اهداف توسعه پایدار و
- شاخص قیمت املاک مسکونی (روش محاسبه هدانیک).

طرح‌های پژوهشی در حال انجام

- پیش‌بینی نرخ بیکاری با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین؛
- تحلیل آماری داده‌های طول مدت بیکاری رنده‌شده ایران با استفاده از مدل ریسک رقابتی؛
- رده‌بندی فعالیت‌های کاربران اینترنت با استفاده از روش‌های یادگیری ماشین؛
- برخورداری خانوار و استفاده افراد از فناوری اطلاعات و ارتباطات؛
- روش‌شناسی برآورد واریانس تغییرات برآوردهای سالانه شاخص‌های اصلی طرح آمارگیری نیروی کار ایران؛
- کاربرد یادگیری ماشین در فرآیند جانمایی داده‌های طرح‌های آمارگیری؛
- بررسی و اندازه‌گیری فقر چند بعدی؛
- تدوین استانداردهای تولید آمارهای مکانی و تحلیل آن‌ها؛
- ارائه مدل طراحی و توسعه پرسشنامه ویژه آمارگیری‌های مرکز آمار ایران با رویکرد علوم شناختی؛
- ارزیابی نتایج آمارگیری نیروی کار با توجه به تغییر شیوه آمارگیری؛
- تهیه حساب‌های ملی سلامت سال ۱۳۹۸؛
- تهیه و تدوین حساب‌های اقتصادی بخش فناوری اطلاعات و ارتباطات^۱ بر اساس چارچوب حساب‌های ملی؛
- تهیه و تولید اقتصاد دیجیتال برای سال‌های ۱۳۹۸-۱۳۹۹ و

^۱ Information and Communications Technology (ICT)

- سنجش اقتصاد فضا.

انتشار کتاب

- ترجمه کتاب اقتصاد دیجیتال (دو جلدی)؛
- واژه‌نامه آمار رسمی (در حال انجام)؛
- ترجمه کتاب پیکره دانش مدیریت داده (در حال انجام) و
- کتابچه هماهنگ‌سازی اصطلاحات و نماگرها درباره کودکان در زمینه‌های سلامت، آموزش، رفاه و حمایت اجتماعی (در حال انجام).

گزارش‌های پژوهشی و تحلیلی

- پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی فصل زمستان و کل سال ۱۳۹۹؛
- پیش‌بینی نرخ تورم سالانه و نقطه‌ای برای نیمه دوم سال ۱۴۰۰؛
- پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ به تفکیک فصول چهارگانه؛
- گزارش بررسی ساختار اقتصادی استان‌های کشور و سهم و نقش آنها در تولید ناخالص داخلی بر اساس آمار حساب‌های استان طی سال‌های ۱۳۹۰ الی ۱۴۰۰ و
- پیش‌بینی نرخ رشد اقتصادی سال ۱۴۰۰ به تفکیک فصول چهارگانه «نسخه تجدید نظر شده دی ماه ۱۴۰۰».

سمینارها، نشست‌های تخصصی و سخنرانی‌های علمی

در سال ۱۴۰۰ پژوهشکده آمار اقدام به برگزاری ۱۶ نشست تخصصی و وبینار با همکاری نهادها و مؤسسات علمی کشور کرد. از این تعداد ۴ نشست تخصصی و ۳ وبینار به مناسبت هفته پژوهش و برنامه‌ریزی بود. همچنین ۲۲ سخنرانی علمی نیز به صورت هفتگی برگزار شد که فهرست عناوین آن‌ها در زیر آمده است:

نشست‌های تخصصی و وبینارهای برگزار شده به مناسبت هفته پژوهش

- نشست تخصصی «تأثیرات اجتماعی-اقتصادی، جمعیتی و سلامت روان بیماری کووید ۱۹» با همکاری انجمن جمعیت‌شناسی ایران؛
- نشست تخصصی «تحلیل قابلیت‌ها و نارسایی‌های حساب‌های منطقه‌ای» با همکاری دانشگاه علامه طباطبایی؛
- نشست تخصصی «کاربرد علوم داده در تحلیل داده‌های کرونا» با همکاری انجمن آمار ایران؛
- نشست تخصصی «حکمرانی داده و نظام تبادل داده و استعلامات در کشور» با همکاری دانشگاه خوارزمی، سازمان فناوری اطلاعات ایران و سازمان ثبت احوال کشور؛
- وبینار «انقلاب شناسایی اثرات علی در اقتصاد»؛
- وبینار «افزایش طلاق یا رکود ازدواج؟ تحلیل مسأله‌شناسانه بر اساس آمارهای ثبت احوال ایران در ۱۵ سال اخیر» و
- وبینار «تجزیه و تحلیل داده‌های کووید-۱۹ در استان مینیتوبا کانادا: رویکردی جدید».

سایر نشست‌های تخصصی و وبینارهای برگزار شده

- وبینار «مدل‌سازی و تحلیل آماری داده‌های کرونا» با همکاری مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور و مرکز آمار ایران؛
- وبینار «مدل‌سازی و تحلیل آماری داده‌های سلامت» با همکاری مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور و دانشگاه تبریز؛
- وبینار «حکمرانی داده‌ها و نقش فناوری اطلاعات در آن» با همکاری مرکز آمار ایران، دانشگاه خوارزمی و شورای اجرایی فناوری اطلاعات؛
- وبینار «سرشماری ثبتی مبنا: الزامات روش‌شناختی، چالش‌ها و فرصت‌های داده‌ای» با همکاری مرکز آمار ایران، انجمن جمعیت‌شناسی، دانشگاه تهران و مؤسسه مطالعات و مدیریت جامع تخصصی جمعیت کشور؛
- نشست علمی «تغییر جریان گردآوری داده‌ها از روش‌های سنتی به نوین» با همکاری مرکز آمار ایران و انجمن آمار ایران
- وبینار «سیاست‌گذاری مبتنی بر شواهد» با همکاری دانشگاه صنعتی شریف؛
- وبینار «تأثیرات جمعیتی کرونا بر باروری و فرزندآوری در دوران همه‌گیری کرونا» با همکاری صندوق جمعیت سازمان ملل متحد؛
- سمینار تخصصی «علم داده‌ها و کاربردهای آن» با همکاری دانشگاه علامه طباطبائی و
- نشست تخصصی «تدوین نظام ملی تبادل داده در کشور در راستای حکمرانی داده با تأکید بر نقش نظام آمار» با همکاری مرکز پژوهش‌های استراتژیک ریاست جمهوری.

سخنرانی‌های تخصصی هفتگی

- حساب‌های اقماری در نظام حساب‌های ملی؛
- سرشماری عمومی نفوس و مسکن ۱۴۰۵ به روش ثبتی مبنا؛
- استفاده از هوش مصنوعی در تولید آمارهای رسمی؛
- بررسی عملکرد صنعتی طی برنامه‌های توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران؛
- مروری بر منابع درآمدی خانوارهای کشور- سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸؛
- برآورد انقباضی بازه‌ای یا بیزی و کاربرد آن‌ها در برآورد پارامتری تنش مقاومت؛
- مروری تحلیلی بر کاربردهای علم داده در حوزه علوم پایه و مهندسی؛

- احراز هویت در فضای مجازی؛
- انتخاب متغیر بیزی در مدل‌بندی توأم اندازه‌های طولی و برآمدهای بقا؛
- طرح پرسشنامه خردشده، ابزاری برای گردآوری داده‌ها در شرایط همه‌گیری کووید-۱۹؛
- مهاجرت‌های داخلی در ایران؛
- بررسی طول مدت بیکاری، علل ترک شغل و ماندگاری در بازار کار؛
- بررسی علل اصلی مرگ در سال‌های ۸۵ تا ۹۵ و نقش آن در آینده جمعیت ایران؛
- مسئله‌شناسی و راه‌حلیابی؛
- اشتغال غیر رسمی و اشتغال در بخش غیر رسمی؛
- ابهامات درآمدی و خط فقر در ایران: طرح سؤالات و مقایسه با برخی کشورها؛
- شبیه‌سازی اثر تغییرات حداقل دستمزد بر متغیرهای کلان اقتصاد ایران؛
- معنی‌دارسازی داده‌ها؛
- پیش‌بینی جمعیت ایران تا افق ۱۴۳۰؛
- سرشماری ثبتی‌مبنا: الزمات روش‌شناختی و چالش‌ها و فرصت‌های داده‌ای؛
- تغییر جریان گردآوری داده‌ها از روش سنتی به نوین و
- حکمرانی داده‌ها و نقش فناوری اطلاعات در آن.

فعالیت مجله‌های علمی پژوهشکده آمار

پژوهشکده آمار در راستای انجام یکی از وظایف خود که همانا انتشار آخرین دستاوردها و یافته‌های علمی در زمینه موضوعات مختلف علم آمار و به ویژه آمارهای رسمی کشور است اقدام به انتشار دو مجله علمی (مورد تأیید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری) و به صورت دوفصل‌نامه می‌نماید.

در سال ۱۴۰۰ و پس از طی مراحل مختلف داوری و اصلاح، ۲۴ مقاله در شماره‌های اول و دوم دوره شانزدهم مجله Journal of Statistical Research of Iran و ۱۲ مقاله در شماره اول از دوره سی و یکم مجله بررسی‌های آمار رسمی ایران مجوز انتشار یافتند و در مجموع سه شماره از هر دو مجله در سال ۱۴۰۰ منتشر و به صورت دسترسی آزاد در اختیار محققین و علاقه‌مندان قرار گرفت.

شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری کشور

به منظور یکپارچه‌سازی نظام برنامه‌ریزی و سیاستگذاری فعالیت‌ها و ظرفیت‌های آموزشی و پژوهشی نظام آماری کشور، در سال ۱۴۰۰ شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری کشور با همکاری مرکز آمار ایران و پژوهشکده آمار و عضویت نمایندگان دستگاه‌های عضو شورای عالی، انجمن آمار و سایر دستگاه‌های اجرایی تشکیل شد و کلیات آیین‌نامه این شورا تدوین و به تصویب شورای عالی آمار رسید. در سال ۱۴۰۰، «شورای راهبری پژوهش و آموزش نظام آماری» دو جلسه، «کارگروه پژوهش» ۹ جلسه، «کارگروه آموزش» ۶ جلسه و شورای راهبری با کارگروه‌های پژوهش و آموزش ۳ جلسه مشترک برگزار کردند که گزارش خلاصه فعالیت‌های صورت گرفته در سه بخش «شورای راهبری آموزش و پژوهش»، «کارگروه پژوهش» و «کارگروه آموزش» تنظیم گردید.

مرکز آمار ایران